

§ 6

Handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2019-2020

Beslut

1. Att godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att uppdra åt förvaltningen att återkomma med en uppföljning av arbetet med handlingsplanen.
3. Att därutöver anföra följande:

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för en fullödig och kärnfull handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i nära relationer.

Hedersförtrycket är en av de mest avgörande frihetsfrågorna i vår tid. Alla barn och unga i Stockholms stad har rätt att utveckla sina egna intressen, personlighet och framtid.

Skolan spelar en avgörande roll i att upptäcka elever som befaras drabbade av hedersförtryck och lotsa dem till rätt hjälp. Kartläggningen ”Det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttryck och samhällets utmaningar” som genomfördes i Stockholm, Göteborg och Malmö och som publicerades 2018 visar att cirka 70 procent av utsatta ungdomar anger att de i första hand skulle vända sig till skolpersonal för att få hjälp. Detta belyser skolans centrala roll och gör eventuella brister inom skolan särskilt allvarliga och därför är det avgörande att det finns konkreta rutiner när en lärare, elevhälsopersonal eller annan medarbetare inom skolan misstänker att en elev utsätts för hedersförtryck.

Vi vill understryka vikten och betydelsen av regelbundna och noggranna uppföljningar av insatserna som anges i handlingsplanen. Regelbundna uppföljningar är viktiga för att kunna följa arbetet över tid så att effekten av de genomförda insatserna kan åskådliggöras. Därigenom kan det eventuella behovet av nödvändiga åtgärder för att förbättra insatserna belysas, vilket gör det möjligt att förstärka skyddet för de som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Vi ser nu fram emot att förvaltningen återkommer till nämnden med en uppföljning av hur arbetet med handlingsplanen implementeras.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 25 oktober 2019, dnr. 1.3.2 -9456/2019.

motverka hedersförtryck. En utgångspunkt för förvaltningens arbete med att ta fram handlingsplanen har varit ”Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017 – 2020”.

Personal som arbetar i förskola och skola har en anmälnings-skyldighet till socialtjänsten när man får kännedom om eller känner oro för att ett barn far illa. Förvaltningens förslag till handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat förtryck beskriver signaler på att en elev riskerar att leva under hedersförtryck eller kan vara utsatt för våld i nära relationer samt beskriver bemötande och agerande i den typen av situationer. Handlingsplanen beskriver även viktiga aspekter av undervisningen, såsom ämnesintegrerad sex- och samlevnadsundervisning. Planen omfattar flertalet utbildningsinsatser, bland annat inriktade på orosanmälningar till socialtjänsten, kunskaper kring tecken på utsatthet och att våga fråga.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med förskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa samt i samverkan med socialförvaltningen och Origo (Stockholms läns resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck).

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner utbildningsnämndens handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2019-2020.

Yrkanden

Lotta Edholm (L), Anna Cederschiöld m.fl.(M), Richard Åkesson (MP), Claes Nyberg (C)och Christian Carlsson (KD) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta:

Förslag till beslut

1. Att godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att uppdra åt förvaltningen att återkomma med en uppföljning av arbetet med handlingsplanen
3. Att därutöver anföra följande

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för en fullödlig och kärnfull handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i nära relationer.

Hedersförtrycket är en av de mest avgörande frihetsfrågorna i vår tid. Alla barn och unga i Stockholms stad har rätt att utveckla sina egna intressen, personlighet och framtid.

Skolan spelar en avgörande roll i att upptäcka elever som befaras drabbade av hedersförtryck och lotsa dem till rätt hjälp. Kartläggningen ”Det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttryck och samhällets utmaningar” som genomfördes i Stockholm, Göteborg och Malmö och som publicerades 2018 visar att cirka 70 procent av utsatta ungdomar anger att de i första hand skulle vända sig till skolpersonal för att få hjälp. Detta belyser skolans centrala roll och gör eventuella brister inom skolan särskilt allvarliga och därför är det avgörande att det finns konkreta rutiner när en lärare, elevhälsopersonal eller annan medarbetare inom skolan misstänker att en elev utsätts för hedersförtryck.

Vi vill understryka vikten och betydelsen av regelbundna och noggranna uppföljningar av insatserna som anges i handlingsplanen. Regelbundna uppföljningar är viktiga för att kunna följa arbetet över tid så att effekten av de genomförda insatserna kan åskådliggöras. Därigenom kan det eventuella behovet av nödvändiga åtgärder för att förbättra insatserna belysas, vilket gör det möjligt att förstärka skyddet för de som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Vi ser nu fram emot att förvaltningen återkommer till nämnden med en uppföljning av hur arbetet med handlingsplanen implementeras.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till det gemensamma förslaget från Lotta Edholm (L), Anna Cederschiöld m.fl.(M), Richard Åkesson (MP), Claes Nyberg (C)och Christian Carlsson (KD) och ställde det mot förvaltningens förslag.

Ordföranden förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ordförandens yrkande.

Reservation

Karin Lekberg m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Karin Lekberg m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Den särskilda granskning av stadens arbete mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck som genomfördes av revisorerna under 2018 visade att nämnderna har rutiner och arbetssätt för att upptäcka barn som far eller riskerar att fara illa samt för att ge stöd och insatser till dessa. Revisorerna konstaterade samtidigt att utbildningsnämnden och

stadsdelsnämnderna saknade lämpligt policydokument för arbetet.

Det är därför välkommet och viktigt att utbildningsförvaltningen tagit fram en gedigen handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Handlingsplanen har fokus på kunskap och kompetensutveckling och beskriver konkreta aktiviteter för bland annat utbildning av personal som ska genomföras under handlingsplanens giltighetstid.

Vi är dock oroadade för hur utbildningsnämndens underdimensionerade budget för år 2020 kommer att påverka implementeringen av handlingsplanen. I och med det stora sparkrav som lagts på central förvaltning, kombinerat med minskade resurser ut till skolorna, riskerar handlingsplanens aktiviteter och mål att inte kunna uppfyllas. Det är mycket bekymmersamt när den goda ambitionen inte går ihop med den tilldelade budgeten. Vi frågar oss hur den borgerliga majoriteten kommer att prioritera detta arbete i relation till andra viktiga insatser inom skolans område samtidigt som det ekonomiska utrymmet är extremt begränsat.

Rätt kunskap om det hedersrelaterade våldets särskilda mekanismer kan vara avgörande för att den som är utsatt kan få den hjälp den har rätt till. Vi Socialdemokrater lägger över en halv miljard mer till förskola och skola i vårt budgetförslag och vi avsätter dessutom extra medel för kompetenshöjande insatser om hedersrelaterat våld och förtryck till förskollärare, lärare och andra personalgrupper som dagligen kommer i kontakt med barn. Det är genom tydliga prioriteringar och resurstilldelning som vi kan stödja unga som utsätts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck. Inte genom borgerliga skattesänkningar, nedskärningar och sparkrav.